

Beavdegirji 2025/2

Beavdegirji Sámi Giellagáldu davvisámegiela giellalávdegotti čoahkkimis

Áigi: Miessemánu 21.b. 2025 dii. 09.00 – 18.00 (Suoma áigi) 9 diimmu

Miessemánu 22.b. 2025 dii. 08.00 – 13.30 (Suoma áigi) 5,5 diimmu

Báiki: Hotelli Jussan Tupa, Ounastie 140, 99400 Eanodat

Áššelistu

11/25	Lágalašvuohta ja mearridanváldi
12/25	Beavdegirjedárkkisteddjiid válljen
13/25	Čoahkkingohččuma áššelisttu dohkkeheapmi
14/25	Konstitueren
15/25	Davvisámegiela bustávaid namat
16/25	Ovttatávttá loatnasániid heiveheapmi
17/25	Jerron sánit
18/25	NRK sátnelistu
19/25	Ráigespábba
20/25	Folkuniversitetet
21/25	Giellagasa SoDe-tearpmat
22/25	Eará áššit

Oassálastit:

Davvisámi giellalávdegottis

Ruotta:

Irene Partapuoli, lahttu	Anett Hotti Tuoremaa, várrelahttu
Helena Omma, lahttu (jodihii čoahkkima dii. 10.00 ovddos)	
	John Erling Utsi, várrelahttu

Norga:

Marit B. Henriksen, lahttu	Marja Partapuoli, várrelahttu
Nils Øivind Helander, lahttu	Liv Karin Klemetsen, várrelahttu

Suopma:

Ellen Pautamo, lahttu (jodihii čoahkkima dii. 10.00 rádjai)	
	Marjaana Aikio, várrelahttu
Kaarina Vuolab-Lohi, lahttu	Ailu Valle, várrelahttu

Hálddahusas

Marit Eira Gaino čálli (dušše vuosttaš beaivvi)
Miliana Baer čálli
Sierge Rasmus čálli

Earát

Čoahkkima rahpan

Lávdegotti ságadoalli rabai čoahkkima dii. 09.00.

Áššiid meannudeapmi

11/25 Lágalašvuohta ja mearridanváldi

Áššeovddidus

Sámi Giellagáldu bargoortnega mielde 10 § daddjo:

Lea giellalávdegotti jođiheaddji ovddasvástádus ahte giellalávdegoddi bovdejuvvo čoaččimii. Jus muhtun lahtu ii sáhte searvat čoaččimii, de galgá várrelahtu bovdejuvvot. Eará vejolaš doaibmaorgánaid bovde čoaččái guhtege doaibmaorgána jođiheaddji.

Čálalaš čoaččkinbovdehus oktan áššelisttuin, áššebáhpáriiguin ja mildosiiguin galgá sáddejuvvot sihke lahtuide ja várrelahtuide unnimusat vahku (7 beaivvi) ovdal čoaččima. Earenoamáš dilálašvuodain sáhtta jođiheaddji mearridit ahte bovdehus sáddejuvvo oanehit áiggis. Čoaččkinbovdehus galgá sáddejuvvot elektrovnnalaččat dahje poastta bokte. Čoaččkinbovdehus galgá sisttisdoallat beaiveortnega mii muitala guđe áššit galget gieđahallojuvvot.

Sámi Giellagáldu bargoortnega § 17:

Giellalávdegottit ja eará vejolaš doaibmaorgánat sáhttet mearridit go unnimusat bealli lahtuin leat čoaččimis. Dasa lassin lulli- ja julevsámegiela lávdegottis galgá čoaččimis leat unnimusat okta ovddasteaddji sihke Norgga ja Ruota bealde. Davvisámegiela lávdegottisges galgá dasa lassin čoaččimis leat mielde unnimusat okta ovddasteaddji sihke Norgga, Ruota ja Suoma bealde.

Árvvoštallan

Gohččun ja áššelistu leat sáddejuvvon lávdegoddelahhtuide e-poastta bokte 14.05.2025. Áššelistu lea sáddejuvvon maidái várrelahtuide diehtun. Čoaččimis lea unnimusat okta ovddasteaddji Norgga, Ruota ja Suoma bealde.

Mearrádus

Lávdegoddi gávnnaš ahte čoaččkin lea lágalaš ja das lea mearridanváltti.

12/25 Beavdegirjedárkkisteddjiid válljen

Giellalávdegoddi vállje guokte beavdegirjedárkkisteaddji geat doaibmaba dárbbu mielde maid jienaid rehkenastin.

Mearrádus

Beavdegirjedárkkisteaddjin válljejuvvoba: Helena Omma ja Nils Øivind Helander

Mearrádus rievdaduvvui áššis 14/25, daningo Helena Omma válljejuvvui sátnajođiheaddjin. Beavdegirjedárkkisteaddjin su sadii válljejuvvui Ellen Pautamo.

13/25 Čoahkkingohččuma ja áššelisttu dohkkeheapmi

Mearrádus

Lávdegoddi dohkkeha čoahkkingohččuma ja áššelisttu. Rievdadit áššiid giedahallanortnega: Váldit Giellagasa SoDe-tearpmat (ášši 18) jerron sániid maŋŋá. Lasihit Jerron sánit -listui *vekara (varsijousen jännitin / viritys vedin / viritystalja)*.

14/25 Konstituieren

Áššečilgehus

Sámi Giellagáldu bargoortnega §5 mielde:

Guhtege giellalávdegoddi konstituere iežas ja vállje vuosttas čoačkimis fásta lahtuid gaskkas jođiheaddji ja ovttá dahje guokte nubbinjođiheaddji. Jođiheaddji ja nubbinjođiheaddji galget leat lulli-, julev- ja davvisámegiela lávdegottiin sierra riikkaid ovddasteaddjit. Guhtege giellalávdegoddi sáhttá dárbbu mielde goas beare molsut lávdegotti jođiheaddji ja nubbinjođiheaddji.

Árvvoštallan

Lávdegoddi válljii golggothmánu 2023 áššis 05/23 jođiheaddjin Ellen Pautamo ja Nils Øivind Helander nubbinjođiheaddjin 1,5 jagi áigodahkii. Jođiheaddjiid válljemis lea váldon vuhtii dat, ahte buot riikkaid áirasat besset jođihit lávdegoddebarggu mandáhtaáigodagas.

Dálá lávdegotti ságadoalli lea leamašan Suomas ja nubbinjođiheaddji Norggas. Danin hállddahuš árvala, ahte lávdegoddi vállje sátnajođiheaddji Norgga dahje Ruota lahtuin ja nubbinjođiheaddji válljejuvvo Suomas dahje Ruotas, goittotge nu ahte jođiheaddji ja nubbinjođiheaddji eaba leat seamma riikkas.

Mearrádus

Davvisámegiela lávdegoddi válljii jođiheaddjin Helena Omma ja nubbinjođiheaddjin Marit Breie Henriksen. Jođiheaddji ja nubbinjođiheaddji áigodat bistá gitta čakčamánnui 2026. Rievdadit ášši 12/25 mearrádusa: Helena Omma ii sáhte leat beavdegirjedárkkisteaddji, go válljejuvvui sátnajođiheaddjin. Helena sadjái beavdegirjedárkkisteaddjin válljejuvvui Ellen Pautamo.

15/25 Davvisámegiela bustávaid namat

Sámi allaskuvllas leat jearran, ahte [I] eatgo davvisámegiela bustávaid namat normerejuvvon? Bustávaid namaid ovdanbuktin lea dehálaš álgoohpahusas go muitala mánnái bustáva nama ja jietnadatárvvu. Erenomážit muhtun bustávaid namain lea erohus váldogielaidektui. Dál livččii dárbu diehtit, ahte omd. bustáva S buohta, leago dan namma äs vai es? F leago dat ef vai äf, J leago jee vai jii? jná. Jietnadagat gal leat gávdnomis.

Stáhtus ja normerenhistorjá

Sámegiela lávdegoddi lea 10.4.1981 čoahkkimis normeren (ášši 3. Norbma/čállinvuogit) davvisámegiela alfabehta.

c) Alfabehta.

Mearradus: Sámegiel alfabehta galga leat:

a, á, b, c, č, d, ð, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, ŋ, o, p, q, r, s, š, t, ʈ, u, v, w, x, y, z, ž, lasahus: ä, æ, ö, ø, å.

Árvvoštallan

Goit suoma-, dáro- ja eangalasgielas gávdnjit bustávaide namahusat ja maiddái bustávanamat, maid sáhtta geavahit ovdamearkka dihte dalle, go galgá stávet sániid bustáva hávil. Dása vuolabeallái leat váldojuvvon dán golmma giela bustávaid namahusat.

Suomagiella:

a aa
b bee
c see
d dee
e ee
f äf ~ äffä
g gee

h hoo
i ii
j jii
k koo
l äl ~ ällä
m äm ~ ämmä
n än ~ ännä

o oo
p pee
q kuu
r är ~ ärrä
s äs ~ ässä
š hattu-äs ~ hattu-ässä

Sámi Giellagáldu

Sää'm Kïöllka'lddi

Säämi Kielâkâldee

Sáme Giellagáldo

Saemien Gïelegaaltije

t tee

u uu

v vee

w kaksoisvee, arkisesti
myös: "tuplavee"

x äks ~ äksä

y yy

z tset ~ tseta

ž hattu-tset ~ hattu-
tseta

å ruotsalainen oo

ä ää

ö öö

Eangalasgiella:

The names of the letters of the English alphabet

Letter	Name	Phonetic pronunciation	In an English word...	Code Name
A (a)	ay	/ˈeɪ/	say	Alpha
B (b)	bee	/ˈbi:/	beat	Bravo
C (c)	cee	/ˈsi:/ (see)	see	Charlie
D (d)	dee	/ˈdi:/	deal	Delta
E (e)	ee	/ˈi:/	easy	Echo
F (f)	eff	/ˈɛf/	effort	Foxtrot
G (g)	gee	/ˈdʒi:/	gene	Golf
H (h)	aitch haitch	/ˈeɪtʃ/ /ˈheɪtʃ/	n/a n/a	Hotel
I (i)	i	/ˈaɪ/	eye	India
J (j)	jay	/ˈdʒeɪ/	jay	Juliet
K (k)	kay	/ˈkeɪ/	okay	Kilo
L (l)	el / ell	/ˈɛl/, /ˈɛl/	sell	Lima
M (m)	em	/ˈɛm/	them	Mike
N (n)	en	/ˈɛn/	then	November
O (o)	o	/ˈəʊ/	go	Oscar
P (p)	pee	/ˈpi:/	peel	Papa
Q (q)	cue	/ˈkju:/	queue	Quebec
R (r)	ar	/ˈɑ:/	art	Romeo
S (s)	ess	/ˈɛs/	assess	Sierra
T (t)	tee	/ˈti:/	tea	Tango
U (u)	u	/ˈju:/	you	Uniform
V (v)	vee	/ˈju:/	veer	Victor
W (w)	double-u	/ˈdʌbəl.ju:/	n/a	Whisky
X (x)	ex	/ˈɛks/	excellent	X-Ray
Y (y)	wy	/ˈwaɪ/	why	Yankee
Z (z)	zed / zee	/ˈzɛd/, /ˈzi:/	n/a, lazy	Zulu

<http://www.englishlessonsbrighton.co.uk>

Dárogiella:

Namn på bokstavane

Bokstavane som står for [vokalar](#) har namn etter korleis dei representerer lange lydar. Namna på *O* og *U* er med andre ord [u:] og [ʊ:], som i *god* og *gul*, ikkje som i *godt* og *dum*. Bokstavar for [nasalar](#), [rullelydar](#) og [lateralar](#) har namn med kort *e* (eller *æ*) foran seg, altså [em, en, el, ær, es, ef, eks]. Bokstavar for andre konsonantar har lang *e*: etter seg, altså [be:, se:, de:, ge:, je:, te:, ve:] for bcdgjt. Bokstavane *h*, *k* har namn med *å*, dvs. [ho:, ko:]. To bokstavar har namn utanfor dette systemet, *W* og *Z*: *dobbelt-ve*, *sett*.

Ruotagiella:

gáldu: [Bokstävernans uttal i svenska: En guide för nybörjare - Alla Alfabet](#)

Fonetikguide för varje bokstav i alfabetet

Här är en översikt av varje bokstav i svenska alfabetet och deras vanligaste uttal. Observera att vissa bokstäver har mer än ett ljud beroende på var i ordet de förekommer och vilka bokstäver de kombineras med.

Vokaler

Vokalerna är särskilt viktiga i svenskan då de ofta ändrar ordets betydelse beroende på om de uttalas långt eller kort.

- A: Uttalas som i "hat" med ett öppet ljud. Långt A låter som "aah" medan kort A låter som "ah".
- E: Långt E är likt engelskans "air", medan kort E påminner om "eh" som i "bett".
- I: Långt I uttalas som "ee" i engelskans "see" och kort som "i" i "hit".
- O: Kan uttalas både som ett runt "ooh" (långt) eller som ett kort "å" likt engelskans "pot".
- U: Långt U är likt "ew" i engelskans "few," men något mer framåtlutat, medan kort U är likt "u" i "but."
- Y: Y är ett speciellt ljud i svenskan och låter ungefär som "ü" i tyskan eller "ee" men uttalat med rundade läppar.
- Å: Uttalas som engelskans "awe." Å är alltid ett runt ljud och ger ord en distinkt svensk karaktär.
- Ä: Låter som "e" i engelska "bed," men med en något mer öppen munställning.
- Ö: Påminner om ljudet i engelska "fur" men uttalas längre fram i munnen.

Konsonanter

De svenska konsonanterna uttalas i många fall likt engelskans, men några konsonanter har unika ljud i svenska.

- B: Som engelskans "b."

Sámi Giellagáldu

Sää'm Kiöllka'lddi

Säämi Kielâkâldee

Sáme Giellagáldo

Saemien Gielegaalitje

- C: Uttalas som "k" före hårda vokaler (a, o, u) och som "s" före mjuka vokaler (e, i, y, ä, ö).
- D: Som engelskans "d."
- F: Som engelskans "f."
- G: Uttalas som "g" före a, o, u och å, men som "j" före e, i, y, ä och ö.
- H: Uttalas som ett svagt "h" och är stumt i vissa ord, till exempel "hjärta" (uttalas "järta").
- J: Låter som engelskans "y" i "yes."
- K: Låter som "k" före hårda vokaler men som "ch" i ord som "kärlek."
- L: Som engelskans "l."
- M: Som engelskans "m."
- N: Som engelskans "n."
- P: Som engelskans "p."
- Q: Används sällan, men uttalas som "k."
- R: Ett rullande ljud i Sverige, speciellt i södra dialekter.
- S: Som engelskans "s."
- T: Som engelskans "t."
- V: Som engelskans "v."
- W: Uttalas som "v" och används mest i lånord.
- X: Som "ks" i "exempel."
- Z: Uttalas som "s."
- Å, Ä, Ö: Se vokalausnittet ovan för detaljer om dessa svenska bokstäver.

Mearrádusevttohus

Hálddahus árvala sámegiela alfabehta bustávaide čuovvovaš namahusaid, maid sáhtta geavahit earret eará davvisámegiela oahpahusas:

a	<i>a</i>	h	<i>ho</i>	r	<i>er~ár~earra</i>	z	<i>eazza</i>
á	<i>akseanta-a</i>	i	<i>i</i>	s	<i>es~ás~eassa</i>	ž	<i>eažža</i>
b	<i>be</i>	j	<i>ji~je</i>	š	<i>eš~áš~eašša</i>	ä	<i>suoma-ä</i>
c	<i>se~ce</i>	k	<i>ko</i>	t	<i>te</i>	æ	<i>norgga-æ</i>
č	<i>če</i>	l	<i>el~ál~ealla</i>	ṭ	<i>ṭe</i>	ö	<i>suoma-ö</i>
d	<i>de</i>	m	<i>em~ám~eamma</i>	u	<i>u</i>	ø	<i>norgga-ø</i>
đ	<i>đe</i>	n	<i>en~án~eanna</i>	v	<i>ve</i>	å	<i>ruottelaš-o</i>
e	<i>e</i>	o	<i>o</i>	w	<i>duppal-ve</i>		
f	<i>áf~ef~eaf</i>	p	<i>pe</i>	x	<i>eaksa~áks</i>		
g	<i>ge</i>	q	<i>ku</i>	y	<i>y</i>		

Mearrádus

Giellalávdegoddi normere davvisámegiela bustávaidda namaidda ná:

a	<i>a</i>	i	<i>i</i>	s	<i>eassa~eas~es</i>	ä	<i>Suoma/Ruota-ä</i>
á	<i>akseanta-a</i>	j	<i>ji~je</i>	š	<i>eašša~eaš~eš</i>	æ	<i>Norgga-æ</i>
b	<i>be</i>	k	<i>ko</i>	t	<i>te</i>	ö	<i>Suoma/Ruota-ö</i>
c	<i>ce</i>	l	<i>ealla~eal~el</i>	ṭ	<i>ṭe</i>	ø	<i>Norgga-ø</i>
č	<i>če</i>	m	<i>eamma~eam~em</i>	u	<i>u</i>	å	<i>Ruota/Norgga-o</i>
d	<i>de</i>	n	<i>eanna~ean~en</i>	v	<i>ve</i>		
đ	<i>đe</i>	ŋ	<i>eaŋŋa~eaŋ~eŋ</i>	w	<i>duppal-ve</i>		
e	<i>e</i>	o	<i>o</i>	x	<i>eaksa~eaks~eks</i>		
f	<i>eaffa~eaf~ef</i>	p	<i>pe</i>	y	<i>y</i>		
g	<i>ge</i>	q	<i>ku</i>	z	<i>eazza~eaz~ez</i>		
h	<i>ho</i>	r	<i>earra~ear~er</i>	ž	<i>eažža~eaž~ež</i>		

Oanehis hámit geavahuvvojit ovdamearkka dihte alfabehta logahallamis ja oanádusain.

16/25 Ovttatávttat loatnasániid heiveheapmi

Áššečilgehus

Davvisámegiela lávdegotti čoahkkimis 1/2025 badjánii, ahte moattetávttat loatnasániid manimuš tákta heivehuvvo davvisámegillii. Livččii buorre čielggadit, ahte mo oanehis loatnasániid omd. *chat* galgá heivehit.

Riektačállinrávvagat (2019: 42–44):

3 SÁNIT

3.1 Vierissánit ja loatnasánit

Sánit mat leat boahtán eará gielain, leat jogo loatnasánit dahje vierissánit. Loatnasániin oaivvilduvvo sátni mii lea guhká leamaš anus ja heivehuvvon nu ahte sáhtta leat váttis fuobmát loatnasátnin, jos ii dovdda giellahistorjjá ja loatnasáni duogáža. Dákkár sániid giellageavaheaddjit eai láve amašit, nugo ovdamearkka dihte *mihcamárat* ja *bábir*. Vierissániin fas oaivvilduvvo loatnasátni mii ii leat ollásit heivehuvvon ja man álkibut sáhtta oaidnit álgoálgosaččat eará giela sátnin. Vierissánit leat ovdamearkka dihte latiinnagiel sánit mat eará gielaid čađa leat boahtán maiddái sámegillii, nugo ovdamearkka dihte *demokratiija* ja *subjeakta*. Vierissánit sáhttet muhtomin geavahuvvot heivehalakeahtes sitáhttalootnan, ovdamearkka dihte *pizza*, muhto dábálaččat dat heivehuvvojit jos daid lea váttis muđui sojahit. Dán áigge vierissánit bohtet earenoamážit eangalsgielas.

Vierissániid heiveheapmi

Moattetávttat vierissániin ii rievdda álgotákta. Dušše dat tákta mii sojahuvvo, sáni manimuš tákta, heivehuvvo sámegiela sátneministarii

filosofiija, trilogiija, biologiija, energiija, geografiija, epidemiija, symfoniija,

Sámi Giellagáldu

Sää'm Kiöllka'lddi

Säämi Kieläkäldee

Sáme Giellagáldo

Saemien Gielegaalitje

aviisa, politihkka, instituhtta, bušeahtta, organisašuvdna, kanovdna, diagrámma, kapitála, kanála, turista, studeanta, akseanta, kataloga, synoniibma (maiddái: *synonyma*), *margariidna* (maiddái: *márgár*), *analiisa* (maiddái: *analyisa*), *universitehta, lokatiiva, eksámen, systema, kapihtal*

struktureret, registreret

normatiiva, sosiála, nationála

Báikenamain ii čállojuvvo goassege *-iija*-loahppa. Dan dihte čállit ovdamearkka dihte *Tansania*.

Go vierissánis dahje *-namas* lea dušše okta tákta ja *-ia*-loahppa, de sátni ii heivehuvvo.

media, mafia

Dán táktaminstara mielde heivehuvvojit maiddái dát sánit:

symposia, privilegia

komedia (maiddái: *komediija*), *tragedia* (maiddái: *tragediija*)

Fuomáš: Go vierissátni lea goallossáni mearusoassin (álgolađasin), de dasa ii galgga lasihit eará gielaidelemeanttaid. Dan dihte čállit ovdamearkka dihte *eksámenbargu*, vrd. dárogiela *eksamensoppgave*. Nu go dán ovdamearkkas, de ii lasihuvvo dárogiela *s-* (goallos *–s*).

Eksamensoppgave = *eksámenbargu*

Árvvoštallan

Riektačállinrávagirjjiis ii daddjo ovttatávttat sániin eará go, ahte jus dan loahpas lea *-ia*, de dat ii heivehuvvo.

Hálddahus lea iskan sátni.orgas soames ovttatávttat loatnasániid, main leat konsonántačoahkit ja/dahje álgovokála dahje vokálaguovddáš, maid lea jietnadeami dáfus vejolaš heivehit davvisámegiela čállinvuohká.

dárogiella	ruoŋagiella	suomagiella	davvisámegiella	eangalasgiella
sjakk	schack	shakki	šáhka	chess
sjekk	check	sekki	šeahka	check
shampoo	shampoo	shampoo	šámpu	shampoo
sjaman	shaman	shamaani	šamána	shaman
show	show	show	šovva	show
sjanse	chans	-	sjánsa	chance
chat	chat	chat	čátta	chat
chilipepper	chilipeppar	chilipippuri	chilibihpporat	chilipepper
artist	artist	artisti	artista(~ártista)	artist
avis	tidning	-	aviisa(~áviisa)	-
agent	agent	agentti	ageanta(~ágeanta)	agent

Daid lassin leat dakkár erenomaš dáhpáhusat dego

šuhkoláde~šukkoláde~šukkoláda~šuhkoláda ja *chinchilla~činčillá*

Listu ii leat dievaslaš, muhto dán vuodul orru nu, ahte ovttatávttat vierissániin lea dábálaš geavahit sámegiela alfabehta. *Sjánsa* ja *chilibihpporat* leat dán tabeallas spiehkastagat.

Mearrádusevttohus

Ovttatávttat vierisgielat sániid lea vejolaš heivehit davvisámegiela čállimii jietnadeami mielde.

Mearrádus

Ášši manjduvvui. Čállingoddi ohcá dieđuid omd. *Tearbmasymposia raporttain* (ee. Dieđut nr. 3/1994), *Giellačállosat*-girjjiin ja iská gávdnitgo ovddit mearrádusat dán áššis.

17/25 Jerron sánit

Áššečilgehus

Jerron sánit maidda servodat lea dárbbášan davvisámegiervástaga.

[Collection: Čoahkkin 2025-2 Jerron sánit - TermWiki](#)

(Fuom! Tearbmawiki collectionat leat “ealli” siiddut, maid mii čađat gaskka redigeret ja maidda lasihit dieduid gitta čoahkkinbeaivái.)

Mearrádusevttohus

Sámegiella, dárogiella, ruoŋagiella, suomagiella, eangalasgiella **buoiddes** bustávaiguin dat maid galgá normeret. Sánit mat eai normerejuvvo, sázastuvvojit ~~badjel~~.

- **eatnanlagaš, eatnanvuloš, dábálaš, govttolaš, geavatlaš, albmalágan, realisttalaš, lunddolaš**; jordnær; jordnära; maanläheinen; down to earth
- **váikkuhuvvot, heahkastuvvat, hirmástuvvat, heammástuvvat**; bli imponert; bli imponerad; olla vaikuttunut (jstak)
- **agoarta, akoarda**; akkord; ackord; urakka; acord (bargu)
- **agearta, akoarda¹, akorda¹**; akkord; ackord; sointu; acord (musihkka)
- **agearta, akoarda², akorda²**; akkord; ackord; akordi; acord (juridihkka)
- **náitalansuorpmas, vihaansuorpmas, vihasuorpmas, vihátsuorpmas, náittossuorpmas, gollen**; gifting; vigselring; vihkisormus
- **duopmogirku, domgirku**; domkirke, domkyrka, tuomiokirkko
- **beavdi, fáluhanbeavdi**; stand; stånd; stand; ständi
- **imponeret, heahkastuhttit, hirmástuhttit, heammástuhttit**; imponere; imponera; tehdä vaikutus; impress
- **gealddahat, gealddáhat**; hane; xxx; vekara (viritystaljan osa)

Mearrádus

Listu dohkkehuvvui nuppástusaiguin.

Giellalávdegoddi fuomášuhtá, ahte idiomaid ja doahpagaidd oktavuodas lea dehálaš diehtit konteavsta. Ovdamearkka dihte *down to earth* lea vejolaš jorgalit davvisámegillii mángga láhkai. Jerron sáni *imponerad* lea adjektiiva, muhto lávdegoddi árvala dása vearbbaid *heahkastuvvat~hirmástuvvat~heammástuvvat*.

Barggu oktavuodas *agoarta* lea geavahuvvon guhká ja dat lea sajáiduvvan gillii. Musihkka- ja juridihkkatearbman geavahuvvo *akoarda~akorda*.

Fáluhanbeavdi vástida eanetlogugielaid tearpmaid *stand, stånd, ständi*. Konteavstta vuodul sáhtta válljet omd. tearpmaid *vuovdalanbeavdi, márkanbeavdi* dahje *diehtujuohkinbeavdi*.

18/25 NRK sátnelistu

Áššečilgehus

NRK tearbmalistu man Bufdir (barne-, ungdoms- og familiedirektoratet) lea buvttadan, ovddiduvvo giellalávdegoddái gieđahallamii. NRK (Norsk Rikskringkasting) lea sádden tearbmalisttu, mas bohtet ovdan tearpmat maid ávžžuhit ahte journalisttat eai galgga geavahit, vai ii loavkašuhte ovttaga. Ollu journalisttaid mielas lea váttis dahkat mediaáššiid doaibmavádjitsuorggis. Tearpmat maid ovdal leat geavahan, atnet muhtumat loavkašuhti ja stigmatiserejeaddjin, ja iešguđet olmmošjoavkkuin lea iešguđet oaidnu das ahte makkár sániid sáhtta geavahit. Sániid mat oktii leat loavkašuhti, sáhtte fas earáide leat áibbas neutrála sániid. Mii leat geahččalan vuhtiiváldit dan, danin leat muhtin sajiin kommentárat ohcansáni vuolábealde.

[080317-Forslag-til-ordliste.pdf](#)

Listtus sáhttet maid leat ávžžuhusat makkár tearpmaid sáhtta geavahit daid ovdii.

[https://satni.uit.no/termwiki/index.php?title=Collection:%C4%8Coahkkin 2025 NRK-listu gildojuvvon Doaibman](https://satni.uit.no/termwiki/index.php?title=Collection:%C4%8Coahkkin%2025%20NRK-listu%20gildojuvvon%20Doaibman)

(Fuom! Tearbmawiki collectionat leat “ealli” siiddut, maid mii čađat gaskka redigeret ja maidda lasihit dieđuid gitta čoahkkinbeaivái.)

Háldd: Sámegillii leat maid sániid maid ii berre/ oaččo geavahit olbmo birra, ovdamearkka dihte bázo, bázahallan, beallemielat, miellaváillat, ii-leat-ollismielat, dáddju, jalla, dájus, seahkánan, seahkki, seagis, hovkkiidan, gáigi, geahppaditbeallái, ja sáhttet vel eará maid in fuobmá dál. In ge dieđe guhtii duoin heive guhtege dáidda dárogielsániide.

Mearrádusevttohus

Sámi Giellagáldu

Sää'm Kiöllka'lddi

Säämi Kielâkâldee

Sáme Giellagáldo

Saemien Gielegaalije

- **eahpedábálaš**; abnorm; onormal; epänormaali
- **mieduštanbeana, láidestanbeana, oahpistanbeana**; blindehund, førerhund; ledarhund; opaskoira
- **čuokkisčála**, blindeskript, punktskrift, braille; xxx; xxx
- **mobilitetasoabbi, oahpistansoabbi, oaidninváttot olbmuid soabbi, sohkeniid soabbi, sovkeniid soabbi, vilges soabbi** xxx, blindestokk, hvit stokk; rörlighetskäpp, vit käpp; xxx
- **čohkká juvlastuolus, geavaha juvlastuolu, atná ávkki juvlastuolus**, bundet/ lenket til rullestol, bruker rullestol, sitter i rullestol; xxx; xxx
- **miellavádjjet, miellavádjjet, miellaváillat**; evneveik; xxx; xxx
- xxx; gladgutt; xxx; xxx
- xxx; gladjenta; xxx; xxx
- invaliida; invalid; xxx; invalidi
- **dvearga**, deagga, deaggi, dorri; dverg, kortvokst; xxx; xxx
- xxx; krøpling; xxx; xxx
- mongo; mongoloid, mongo; xxx; xxx
- psyhkaláččat ovddádusvadjjet; psykisk utviklingshemmet; xxx; xxx
- xxx; sinnssyk; xxx; xxx
- **lámis, lápmášuvvat, lápmut**; vanfør, bli vanfør; xxx; xxx
- xxx; vansiret; xxx; xxx
- fitnus hehttejuvvon olmmoš; yrkeshemmet; xxx; xxx
- miellaváillat, heaigomielat, imbesilla; åndssvak; xxx; imbesilli
- ovdánaváttolaš, čálganváttolaš, čálganvaddosaš; mennesker med nedsatt funksjonsevne, fysisk og/ eller mentalt, mentalt handikappet; person med en fysisk och/eller intellektuell funktionsnedsättning, person med utvecklingsstörning; kehitysvammainen, kehitysvammainen henkilö

Mearrádus

Listu manjduvvo. Lávdegoddi bivdá hálddahusa jorgalit barggu nuppegežiid ja hábmet listtu **sámegiel sániin** maid ii heive geavahit almmolašvuodas.

19/25 Ráigespábba

Áššečilgehus

Sámi Giellaguovddáš, Ruoŧa Sámediggi, lea ráhkadan sisbandi-sátnelisttu. [Innebandyparlör - Davvi \(till webb\)](#). Almmuhuvvon 2025 SM-sisbandigilvvuide. Sisbandi-parlöra ođasmahttu manjil go Giellagáldu lea normeren tearpmat listtus.

[Collection:Čoahkkin 2025-2 Ráigespábba - TermWiki](#)

(Fuom! Tearbmawiki collectionat leat “ealli” siiddut, maid mii čađat gaskka redigeret ja maidda lasihit diedđuid gitta čoaččkinbeaivái.)

Mearrádusevttohus

Sámeigiella, dárogiella, ruoŋagiella, suomagiella, eangalasgiella, **buoiddes** bustávaiguin dat maid galgá normeret. Sáni mat eai normerejuvvo, sázastuvvojit ~~badjel~~.

- **sisbándi, sisbandy, ráigespáppastallan**; innebandy; innebandy; sähly, salibandy
- **šluppot, soabbi, časkinmuorra, časkinreaidu, roadda, sisbándiroadda, sisbandyroadda, ráigespáppastallanroadda**; kølle; klubba; maila
- **alla roadda**; høy kølle; hög klubba; korkea maila
- **njunnušspealli**; spiss, anfallsspelare; hyökkääjä
- **guovddášspealli**; senterpiller; centerspelare; keskipelaaja
- **maŋnespealli, maŋášspealli, maŋošspealli, suodjalusspealli, bealušteaddji, duostuheadji, dustejeaddji, gáhttejeaddji, suddjejeaddji**; forsvarsspiller; back, försvarsspelare; puolustaja
- **molssaspealli, lonohasspealli**; innbyttere, avbytare/inbytare; vaihtopelaaja
- **moallafákta, moallaolmmái**; keeper; målvakt; maalivahti
- **joavkojođiheadji**; lagleder, lagledare, xxx, team coach; joukkueen johtaja
- **buoremus spealli**; beste spiller; bästa spelare; paras pelaaja
- **bidjalit, bidjat**; passe; passa; syöttää
- **báhčit, vuohčit**; skyte, slå; skjute; slå slag; laukoa
- **nivkalit**; nikke, nicka; puskea palloa
- **čievččastat, pasning, sentring**; fotpass; jalkasyöttö
- **njuolggavuohčín, njuolggabáhčín, friddjavuohčín, friddjabáhčín**; frislág; frislág; vapaalyönti
- **álgga**; duell; nedsläpp, start, tekning; xxx, faceoff; aloitus
- **falleheapmi**; xxx; anfall; hyökkäys?
- **falleheadji**; xxx; anfallare; hyökkääjä
- **bealuštit, duostut**; xxx; xxx; puolustaa
- **dássálagaid, dássespeallu (gávdno sátni.org)**; uavgjort; oavgjort; tasapeli, tasatilanne
- **garra speallan**; hardt spill, hårt spel; kova peli
- **ráidospeallan**; gruppespill; gruppspel; lohkovaihe
- **moalladahkki**; målscorer, målgörare; maalintekijä
- **molsut**; bytte, byta; vaihtaa
- **norddahallat, nordadit**; takle, tackla; taklata
- **čuoggaráidu, čuoggát**; xxx, poängliga, pisteet
- **ravda**; vant, sarg; reuna

Sámi Giellagáldu

Sää'm Kiöllka'lddi

Säämi Kielâkâldee

Sáme Giellagáldo

Saemien Gielegaalije

- **kámpa, speallan;** kamp; match; ottelu
- **speallanšillju;** spilleplan; spelplan; pelikenttä
- **veahkki;** xxx; assist; auttaa
- **dáhpet, dáhppohallan, táhpehallat, vuoittáhallat;** tape; förlora; hävitä, kärsia tappio
- **caggat, čujuhit;** markere; markera; xxx

Mearrádus

Listu maŋiduvvo. Hálddahus iskká ee. spábbačiekčantearbmaliisttus, ahte gávdnojitgo tearpmat, mat leat jo geavahusas ja mat heivejit maidái sisbándii ja eará spáppastallamii.

Speallanreaidduin krikeahtas geavahuvvo *šluppot*, biljárdas geavahuvvo *biljárdasoabbi*.

20/25 Folkuniversitetet

Áššečilgehus

Listu lei ovddiduvvon Sámi Giellagáldu hálddahussii čakčat 2024. Folkuniversitetet ruoŧa bealde lágida dulkaohpuid, ja sámegiela dulkaohppui lea ráhkaduvvon sátnelisttu.

[Collection:Čoahkkin 2025-2 Folkuniversitetet - TermWiki](#)

(Fuom! Tearbmawiki collectionat leat “ealli” siiddut, maid mii čađat gaskka redigeret ja maidda lasihit dieđuid gitta čoahkkinbeaivái.)

Mearrádusevttohus

Sámegiella, dárogiella, ruoŧagiella, suomagiella, eangalasgiella, **buoiddes** bustávaiguin dat maid galgá normeret. Sáni mat eai normerejuvvo, sázastuvvojit ~~badjel~~.

- **ovddidanjuolludeapmi;** utviklingstilskudd; främjandeanslag; xxx
- **boaittobealguovlu;** desentrale områder, grisgrete strøk; glesbygd; xxx
- **boazodoalloplána;** xxx; renbruksplan; xxx
- **gierdanrádji, gierdanmearri;** toleransenivå; tolerenasnivå; xxx
- **bissovašmeahcci, jotkkolašmeahcci, kontinuehtameahcci;** xxx, kontinuitetsskog; xxx
- **gávpefitnodat;** handelsselskap, handelsbolag, xxx

- **roassovahátbuhtadus, roassovahátdoarjja, roassovahátsuodjalus;** katastrofetilskudd /-erstatning, kriseberedskapstilskudd/ -erstatning; katastrofskadeskydd; xxx
- **fátmmastit;** involvere, involvera; osallistaa
- **valaštallančoahkkebáiki, multiarena;** multiarena; multiarena; monitoimiareena

Mearrádus

Listu maŋiduvvo.

21/25 Giellagasa SoDe-tearpmat

Áššečilgehus

Listu lea ovddiduvvon davvisámegiela giellalávdegoddái čakčat 2024. Listtu lea čohkkejuvvon Oulu universitehta SOMÁ-prošeavttas, mii lea fállan sámegeiela ja sámi kultuvrra oahpuid sosiála- ja dearvvašvuodasuorggi bargiide ja studeanttaide.

[https://satni.uit.no/termwiki/index.php?title=Collection:Giellagasa davvis%C3%A1megiel at SoDe-tearpmat 2024](https://satni.uit.no/termwiki/index.php?title=Collection:Giellagasa_davvis%C3%A1megiel_at_SoDe-tearpmat_2024)

(Fuom! Tearbmawiki collectionat leat “ealli” siiddut, maid mii čađat gaskka redigeret ja maidda lasihit dieduid gitta čoahkkinbeaivái.)

Mearrádusevttohus

Sámegiella, dárogiella, ruotagiella, suomagiella, eangalasgiella, **buoiddes** bustávaiguin dat maid galgá normeret. Sáni mat eai normerejuvvo, sázastuvvojit ~~badjel~~.

- **oalullad, oalollad;** kjeveledd; kákled; leukanivel; xxx
- **oktofuolaheapmi;** eneforvaring, aleneomsorg, eneomsorg; ensam vårdnad; yksinhuolto; xxx
- **opmodatordnen;** eiendomsoverdragelser; fastighetsarrangemang (FI), egendomsarrangemang (FI), egendomsöverlåtelse (FI); omaisuusjärjestely; xxx
- **sosiála- ja dearvvašvuodafuolahusa lágidanovddasvástádus, sosiála- ja dearvvašvuodafuolahusa lágidanvástu, sosiála- ja dearvvašvuodafuolahusa ordnenovddasvástádus, sosiála- ja dearvvašvuodafuolahusa ordnenvástu;** organiseringsansvar for helse- og sosialtjenester; organiseringsansvar för social- och hälsovård; sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu; xxx

Sámi Giellagáldu

Sää'm Kïöllka'lddi

Säämi Kieläkäldee

Sáme Giellagáldo

Saemien Gïelegaaltije

- **ovddalgihtii dahkkon mánáidsuodjalusalmmuhus, antisipatiiva mánáidsuodjalusalmmuhus;** proaktiv barnevernsmelding, proaktiv bekymringsmelding; proaktiv barnskyddsanmälan (FI); ennakollinen lastensuojeluilmoitus; xxx
- **rabasfuolahusa doarjjadoaimmat;** hjelpetiltak ved åpen omsorg; öppenvårdsstödande åtgärder (FI); avohuollon tukitoimet; xxx
- **ráđđádalli virgeolmmoš;** konsultativ rådgiver; konsultativ tjänsteman (FI); neuvotteleva virkamies; xxx
- **Rihkusčuovvumuslágádus (FI);** xxx; Brottspåföljdsmyndigheten; Rikosseuraamuslaitos; Prison and Probation Service of Finland
- **Kriminálafuolahus (NO);** Kriminalomsorgen; xxx; xxx; The Norwegian Correctional Service
- **Kriminálafuolahus (SE);** xxx; Kriminalvården; xxx; The Swedish Prison and Probation Service
- **almmuhangeatnegas;** meldepliktig; anmälningspliktig; ilmoitusvelvollinen
- **sánalaš olggosbuktin, njálmmálaš olggosbuktin, sánalaš ovdanbuktin;** verbalt uttrykk; verbalt uttryck; sanallinen ilmaisu; xxx
- **sátneiskkadallamat;** ordeksperimenter; experiment med ord, ordexperiment; sanakokeilut; xxx
- **sierrabátnedoavttir, spesialbátnedoavttir, spesialistabátnedoavttir;** tannlegespesialist; specialisttandläkare, specialtandläkare; erikoishammaslääkäri; dental specialist
- **sinustrombosa;** cerebral venetrombose; cerebral venös trombos, sinustrombos; aivolaskimotukos, sinustromboosi; sinus thrombosis
- **elbátnegusta, šleaðgabátnegusta, elbátnegušta, šleaðgabátnegušta, elbátneborsta, sehkkobátneborsta;** elektrisk tannbørste; eltandborste; sähköhammasharja; xxx
- **sogadávda, sohkadávda, sogaváddu, sohkaváddu, sogavihki, sohkavihki;** arvelig sykdom; familjesjukdom (FI), ärftlig sjukdom; suvun sairaus; xxx
- **ámmáthárjehallanvuoigatvuohta, ámmátbargovuoigatvuohta, ámmátlohpi, ámmátliseansa (FI), ámmátautorisašuvdna (NO);** yrkesautorisasjon (NO); rätt att utöva ett yrke (FI), yrkeslegitimation, yrkesauktorisation (SE); ammatinharjoitusoikeus
- **ámmátliseansa (NO);** yrkeslisens (NO)
- **Sosiála- ja dearvvašvuođasuorggi lohpe- ja gohcinvirgedoaimmahat (FI), Sosiála- ja dearvvašvuođasuorggi lohpe- ja gohcinlágádus (FI), Valvira;** xxx; Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården; Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto, Valvira; National Supervisory Authority for Welfare and Health
- **sosiálarávven, sosiálabagadallan;** sosial rådgivning, sosial veiledning; social rådgivning (FI), socialtjänst; sosiaaliohjaus

Mearrádus

Listu dohkkehuvvui nuppástusaiguin.

22/25 Eará áššit

1. Diehtun: Nuppástusat Riektačállinrávvagat-gihpagis ovdasánis
2. Dievasmahttit riektačállinrávagirjji:
 - a. Riektačállinrávagirjái sáhtášii čállit kapihttala suopmaniin ja mo daid váldit vuhtii čállimis / oahpahusas
 - b. alfabetiseren sámegillii. Davvisámegiela logahallamiin lea buoremus geavahit vuogi *a, b, c, d, e...* iige *a, á, b, c, č...*, daningo dat lea čielgasut njálmmálaš ovdanbuktimis ja dihtorprográmmat áddejit dan buorebut.
3. Boahte njunnálaga čoahkkima báikki mearrideapmi
 - a. Boahte čoahkkin lea 24.–25.9.2025 Guovdageainnus
 - b. Jagi maŋimuš čoahkkin lea 19.–20.11.2025 (digitála čoahkkin)
 - c. Lávdegoddi oaivvilda, ahte lea vuogas doallat dálvečoahkkimiid digitálalaččat
4. Sámegiela, sámi girjjálašvuoda ja kultuvrra symposia Oulus 12.–14.11.2025: boadašiigo soames lávdegottis logaldallat ovdamearkka dihte davvisámegiela dilis, giellagáhttemis ja normeremis?
 - a. Giellalávdegoddi árvala, ahte dás sáhtášii lágidity panelaságastallama. Lávdegottis lea beroštupmi dása.
5. Giellalávdegoddi ságastalai suopmaniid ja čállingiela oktavuodas. Čállingiela berre doalahit, muhto galggašii lohtet diđolašvuoda suopmaniin. Suopmanressaid čohkken oktii livččii dehálaš bargu, omd. teavsttat, mat leat lohkkjuuvvon iešguđege suopmaniin. Sámás-girjjiin ledje buorit materiálat.
6. Nils Øivind Helander muittuha, ahte Konrad Nielsena 150 jagi ávvuseminára lágiduvvo 22.–23.10.2025 Guovdageainnus Sámi allaskuvllas.

Čoahkkima loahpaheapmi

Sátnejođiheaddji loahpahii čoahkkima dii. 13.30

Beavdegirji dohkkehuvvo elektrovnnalaččat